

Georg Radow

Programma Quo Rector Academiae Rostochiensis, Georgius Radovius, Iuris Doctor & Profess. Publ. ad serio meditandam Passionem Dominicam, & fugiendam ex adverso Impiambacchanaliorum Festivatem, Omnes Academiae Cives, & imprimis Studiosam Iuventutem, serio adhortatur : [P.P. sub Sigillo Rectoratus, ipsa Esto Mihi Dominica 1. Martii, Anno M. DC. LXXIV.]

Rostochii: Kilius, [1674]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn735984778>

Druck Freier Zugang

PROGRAMMA,

134.

^{Quo}
RECTOR

ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS,
GEORGIUS RA-
DOVIUS,

Juris Doctor & Profess. Publ.
ad serio meditandam

PASSIONEM
DOMINICAM,

& fugiendam ex adverso

IMPIAMBACCHA-
NALIORUM FESTIVI-
TATEM,

Omnes Academiae Cives, & imprimis Stu-
diosam Juventutem, serio adhortatur.

ROSTOCHII, Typis JOHANNIS KILII, Universit. Typogr.

R. U. - Progr. 1674

Uo menses exierunt, & quod excurrit, Cives Academici, cum orientem justitiæ solem, h. e. nascentem Jesulum Vobis proposui, & ad ejus memoriam dignè celebrandam, contemplandaque salutis vestræ initia, Vos piè serioquè sum hortatus. Jam ordo nos ducit ad Jesum patientem, cujus recordatio eò Vobis esse debet gratior, quò magis estis certi, eum salutare redemptionis opus aggressum, Vosq; ad summæ felicitatis terminum quotidie propius accedere. Ceterum ingentem hic prospicio Satanæ machinationem, qui tentationum suarum tela in ipsum Dei filium vibrare non veritus, iisdem miseros mortales plane obruere facillimum sibi ducet. Sed hoc monstro simile, quod nunquam ea magis acuat, nunquamquè tristiores illis struat insidias, quàm cum saluti suæ videt appropinquantem. Certè nullâ re magis, quam passione suâ, rem humanam juvit Redemptor noster, regnumquè Satanæ destruxit; sed renovata hæc miseriæ suæ nostræquè felicitatis memoria, in tantam eum rabiem agit, ut nullo tempore magis in homines sævire studeat crudelissimus hostis, seducendo eos, ac omnis generis facinoribus inquinando. Novistis turpissimum ex longâ jam temporum serie inter homines introductum malû, BACCHANALIA; novistis eadem de gente ingentem, de urbe in urbem,

hem, & pro pudor! de gentibus in Christianos, de infidelibus in fideles propagata; novistis in republicâ Christianâ malè hætenus servatas eorundem reliquias. Quem nisi Satanam putatis, aut impuro spiritu afflatum, detestabilia hæc sacra introduxisse, propagasse, conservasse? Talis omninò mihi videtur fuisse Græcus ille sacrificulus & vates, qui nulla cum arte earum, quas multas ad animorum corporumque cultum eruditissima omnium gens in rempublicam Romanam invexerat, Bacchanalia primus in Italiam transtulisse legitur. Vah! quantum malum! Consul Romanus cum salutari indicio Æbutii atque Hispalæ Feceniæ Bacchanalia in urbe esse comperisset, id populo denunciaturus simul ac tam detestabile crimen exprobraturus, hæc verba prolixa orationi inseruit: *Nunquam tantum malum in republicâ fuit, nec ad plures nec ad plura pertinens. Quicquid his annis libidinè, quicquid fraude, quicquid scelere peccatum est, ex illo uno sacrario scitote ortum esse.* Non ignorabat id ipsum nobile illud scortum, Fecenia, cum amatorem suum, Bacchis initiaturum, ut voto pro valetudine sua facto liberaretur, à tam execrabili facto dehortatura diceret, omnia ibi nefanda primum patienda, deinde facienda esse; pudicitiam ejus, famam, spem vitamque perditum iri; mori denique sibi & illi satius esse, quàm eò se precipitaret. Nimirum corruptelarum omnis generis hæc erat officina, ex quâ exhibant falsi testes, falsa signa testimoniaque & indicia, venena, intestinæque cædes, supra promiscua ingenuorum fœminarumque; ibi vaticinia, ululatus, cantus symphonix, cymbalorum tympanorumque pulsus audiebantur; ibi jactatio corporis fanatica, Baccharū habitus, facies ardentes in aquam demissæ integraque flamma elatæ, crines passi, in abditos specus

abrepti homines conspiciantur, & quid multis? nihil
ibi facinoris, nihil flagitii prætermisum, & perpetrata
talia, quæ nisi ab amentibus fieri non potuerunt. Hinc
non difficile ad fidem est, Bacchanalia à bacchando appella-
tionem trahere. Bacchari autem nihil aliud est, quàm
insanire ac furere, unde etiam Bacchus ipse Mœnoles,
quasi totus furens, dictus est, referente *Eusebio cap. 5. l. 2.
de prepar. Evangel.* & Bacchæ Mænades, inter quos Sileni,
Satyri, Bacchæ, Lenæ, & Chiæ, Mimallones, Najades, Nym-
phæ & Tityri sacris operabantur *Speidel. in specul. voc.
Fastnacht.* Appositè *Plaut. in Amphitr.* Bacchæ Bacchan-
ti si velis aduersarier, ex insana insaniorem facies. Non a-
lio sensu in §. fin: *Inst. de success. subl.* libera mulier dicitur
servili amore bacchata, h. e. vehementius impotentius-
que agitata, correpta, & plane furenti similis. *Calvin.
Lex. jurid. voc. Baccha.* Eadem quoque ratione in l. 1. §. 9.
& 10. ff. de adilit. Edict. inter animi vitia computatur, si
servus circa fana bacchetur, & quasi demens responsa
reddat, atque inter fanaticos caput jactet. Quæ res à sa-
cerdotibus Bacchi originem sumpsisse videtur, qui re-
sponsa & oracula daturi circa fana bacchari & comas ro-
tare solebant. *Virgil. 6. Æneid. Lucan. 5. Juvenal. Satyr. 2.*
ut non sua spontè sed divino numine ferri crederentur.
Gothofred. ad d. l. 1. §. 9. n. 50. Ceterum insanos hosce
bacchantium furores quis crederet sanas hominum men-
tes potuisse occupare, rationemque humanam, divinæ
auræ particulam, puræque veritatis indagatricem soler-
tissimam, infernalibus technis succubuisse? Quod si vel
maximè veniâ ac commiseratione dignam judicemus
gentilium superstitionem, quorum cæca ignorantia dæ-
moniacis dolis facile fuit obnoxia, quid de iis dicemus,
qui Christianorum nomen gerunt, falsorumque numi-
num.

num atq; sacrorum discrimen à veris norunt, veritatis lumine affulsi? Num gestus Bacchici moresq;, ac quæ alia in Ethnico illo Bacchanaliorum festo à malè feriatis peragi nonnunquam solent, illum deceant, qui vestigia salvatoris nostri premit? Num capiti convenient talia membra deformia sc. & omnis turpitudinis plena? Præclarum est hanc in rem cujusdam è veteribus dictum: *Pudeat membra deliciari sub capite spinis coronato.* Sed quid non perpetratur turpitudinis, ubi Satanas cum malitiâ humana in honestatem conspiravit? Profectò tanti mali labes cum gentilismo non finiit, sed ingentes ejus reliquæ velut contagione morbi, ad Christianos penetrarunt, & magna horum pars (proh dedecus!) majorem curam atque zelum in fovendo, quàm extirpando illò collocat. Orbis quondam caput, Roma, cum adhuc majorum suorum Deos coleret, immortalem meruit gloriam, quod novos illos, qui pravis & externis religionibus captas mentes velut furialibus stimulis ad omne scelus, & ad omnem libidinem agebant, aspernata sit, Bacchanaliorumque sacra perpetuo Senatus Consulto totâ Italiâ ejecerit, sacerdotibus illorum dignissimâ pænâ, indicibus verò magno præmio affectis. Jam verò, ubi totius Orbis Christiani caput se jactat, æternam sibi labem contrahit, quod non saltim ista Ethnicorum ludibria æmuletur, sed & cum aliis Italiæ urbibus de eorundem magnificentia certet. Adeò foedè à se degeneravit illa urbium regina, & (mira res dictu) cum adhuc colluvies pastorum facinorosorumque hominum videri poterat, majorem pietatis zelum præ se tulit; quàm cum sedes Apostolica sanctorumque Virorum audire vult. Hæc, credo, est, quæ reliquis exemplum præbet atq; excusationem, indulgendo præterconsultum amplius aliquid corpori humano,

longi temporis jejuniis macerando. Non aliunde igitur descendere puto illam Germanorum vocem **Fasnacht** / quam Itali *carnevale* appellant, quasi carni vale dicturi, & quadragesimale jejunium inchoaturi. Vox enim **Fasnacht** / quæ nonnullis placet, sædos istius temporis mores potius quam originem monstrat. Ceterum turpissimas hodierni temporis Bacchanaliorum ferias ita describit quidam in libro *de different. inter Polit. genuin. & diabol.* quod impii sese illis diebus ingurgitent, furentes & insanientes in publicum prodeant, larvati & personati per vicos & plateas discurrant, stultos ex professo agant, deridenda faciant & loquantur, Deo ingrati, naturæ injurii, hominibus molesti, Diabolo devoti, fatuos. & momos repræsentantes; unde quoq; vocem Germanicam **Mommerey** / & Gallicam, *mommeur*, derivat *Speid. d. voc.* **Fasnacht** ex Anton. Verdier. es divers. lecons. c. 19. Momus, inquit, *c'est à dire moqueur, nom convenable à tels hommes masquez, qui ne vont par les maisons, que pour se moquer, bienqu' eux memes soient dignes de moquerie.* Per legem Francisci Galliarum Regis capitale erat personas induere, **Masqueraden tragen** / *sich verfleiden* / *oder in der Mummerey gehen.* Sed tam salutare Edictum Magistratuum incuria antiquavit. Anglia majorem meruit gloriam, quod una omnium regionum sit, quæ ejusmodi personatas belluas non viderit nec videre voluerit, ut de ea scribit *Polyd. Virgil. de rer. invent. l. 5. c. 2.* Unde haud difficile ad fidem est quod *Girard. tom. 2. de l'histoire de France l. 22. f. 828.* memorat, Johannam Virginem d' Orleans præcipuè ob hanc causam ab Anglis concrematam fuisse, quod vestes & arma virilia sumisset. Et quis deniq; sanæ nec à diabolo occæcatæ mentis non videt Mummerorum foeditatem & intempestivam insaniam? quorum

quorum multas classes scitè describit *Jac. Herrenschmidt de Bacchanal. pag. 27. & 28. & ex eo Carpzov. Descript. Eccles. 264. lib. 2.* Jure sane divino abominabilis habetur mulier veste virili induta, & vir utens veste fœminea Deut. 22. v. 5. Creatori suo atq; Naturæ quasi exprobanter, quod in sexu erraverint; nec minus omnis larvarum usus quicquam impii habet admixtum, sive bestiarum formam, sive memoriam Deorum gentilium & cultus paganici repræsentent. Pontifex quidam legitur Viro quidam docto, cum in Cardinalitio habitu eum deprehendisset, quem Cardinalis quidam per jocos ipsi induerat, per penitentiam injunxisse, ut Cardinalis esset & maneret. Quid si summus rerum arbiter, cujus Justitia non ita ludit, quemque larvatum adulterinam retinere formam juberet? videres sæpius elegantis formæ homines conversos in deliras anus, deformes Tartaros, cornutos, rostratos, caudatos, hirsutos, curvis unguibus monstrosos; alios oculis flammantibus planè terribiles, fumum & scintillas ex ore, Cacodæmonis instar, exhalantes; alios in saltantes Satyros, tripudiantes Mimos, tumultuantes diabolos, histriones, funambulos, tristi atq; pudendâ metamorphosi transformatos. Præter hæc si ad animum admittantur mille pericula quibus se exponunt isti larvati, quæque tot funesta exempla in dubium vocari non sinunt, *all. Herrenschmidt p. 58. seq.* & alia mala, quæ nunquam non Bacchanalia comitantur, & homines ad lasciviam, stupra, adulteria, homicidia aliq; infinita peccata incitant, non mirum est, quod à pio Magistratu tam vesanæ rei exercitium interdicator. Fecerunt id ipsum, uti dictum, Romani adhuc Ethnici; fecerunt Reges Galliæ & Angliæ; fecit Theodosius Imp. insaniam laryatorum funditus evertens; testante *Theodoret. l. 8. Histor. Eccles. c. 20. circ. fin.* Fecit Serenissimus Saxonix Elector in Rescripto quod *all. antea defm.* annexit *Carpzov.* Quorum laudabilia facta & nos imitari gloriosum hætenus duximus, tamq; stultum furorem & furiosam

Tam stultitiam adhuc abominantes, Vos, Cives Academici, in presentiarum hortamur, ut sancto hoc, quod inchoamus tempore ita vitam agatis, ne tam nefandæ rei quicquam perpetrasset, imò ne cogitatione quidem delibasse dicamini. In veteribus Bacchanaliorum sacris inter alia flagitia, ferulas gestabant, & velut insanientes & furore afflati, thyrsis (hæstæra erat hæderæ velata, Baccho sacra) obvios feribant. Vestrum nonnulli bacchantibus istis in eo saltim videntur dissimiles, quod loco thyrsi putantur alii gladio, alii, virium suarum fiducia, læcertis: alii, qui & ferro & manibus diffidunt, [pudet dicere] fustibus. Quin eò impudentia processum est, ut à quibusdam non-reverentiæ magis, non dignitatis, non loci aut temporis habeatur ratio. Memoria excidit, aut contemnitur legum nostrarum autoritas, quarum duodecima sub pœna Carceris vel relegationis prohibet nocturnas diurnasque discursationes, belluinos clamores & boatus, omnes injurias, vim vel fraudem, verba vel facta aliorum corpora vel famam lædentia, & seditiosos tumultus: At quid horum pauco tempore non perpetratum? quæ pars legis non violata? Nemo tamen ignorat pro dignitate rei animadversum esse in eos, quos pars læsa vel fama reos fecit. Ceterum hi, omnesque qui nostram agnoscunt jurisdictionem, sibi persuasissimum habeant, non deesse nobis animimum exasperandi pœnas, quas cum delictis crescere publicè inter est. At quantum satius foret, unumquemque vitam agere innocentem, nullisque pravus facinoribus sibi consciam! Eò vos invitat tempus illud sanctissimum, quod inchoandum nobis est, quo Salvator noster exemplo suo evincit, multò præstare mala pati, quam mala agere. Enimverò quid non perpessus est ab impiis Judæis sanctissimus Dei filius: contumeliosa verba, flagra, spinas, vulnera & ignominiosam mortem. Quæ utinam non cogeretur pati etiamnum hodiè à multis qui Christianorum nomen præ se ferunt, re ipsa nihil minus quam Christiani, qui curiosi simulant & Bacchanalia vivunt. Vestrum erit, O Mei, curare, ne ex eorum sitis numero, qui flagitiosa vitæ Dominum de-nudò produnt, illudunt, conspuunt, flagellant atque occidunt. Cum enim ipse vitam suam pro vestrà dederit, omnem quoque vitam vestram ipsi debetis. Omnis vestra voluptas, omnis amor sit in crucifixo, qui passio-ne suâ Vobis acquisivit securam mortalitatem, & immortalitatem beatam.

P.P. sub Sigillo Rectoratus, ipsâ ESTO MIHI Dominica
I. Martii, Anno M. DC. LXXIV.

quorum multas classes scitè describit *Jac*
Bacchanal. pag. 27. & 28. & ex eo Carpzov.
 Jure sane divino abominabilis habetur
 duta, & vir utens veste fœminea Deut. 22.
 Naturæ quasi exprobantes, quod in sexu
 nus omnis larvarum usus quicquam imp
 ve bestiarum formam, sive memoriam
 cultus pagani repræsentent. Pontife
 cuidam docto, cum in Cardinalitio habit
 quem Cardinalis quidam per jocum ipsi
 tentiam injunxisset, ut Cardinalis esset &
 mus rerum arbiter, cujus Justitia non ita
 tum adulterinam retinere formam jube
 gentis formæ homines conversos in de
 Tartaros, cornutos, rostratos, caudato
 quibus monstrosos; alios oculis flammam
 fumum & scintillas ex ore, Cacodæmon
 alios in saltantes Satyros, tripudiantes M
 diabolos, histriones, funambulos, tristi at
 phosi transformatos. Præter hæc si ad
 mille pericula quibus se exponunt isti la
 nestæ exempla in dubium vocari non sinu
p. 58. seq. & alia mala, quæ nunquam non
 tur, & homines ad lasciviam, supra, adul
 infinita peccata incitant, non mirum est
 tam vesanæ rei exercitium interdicator.
 uti dictum, Romani adhuc Ethnici; fecit
 Angliæ; fecit Theodosius Imp. insaniam
 evertens; testante *Theodore. l. 8. Histor.* L
 cit Serenissimus Saxonix Elector in Rescri
fin. annexit Carpzov. Quorum laudabi
 gloriosum hactenus duximus, tamq; stul

midt de
f. 264. lib. 2.
 e virili in
 ri suo atq;
 ; nec mi
 nixtum, si
 ntilium &
 gitur Viro
 hendisset,
 per pani
 id si sum
 que larva
 æpius ele
 deformes
 curvis un
 terribiles,
 halantes;
 ulruantes
 metamor
 mittantur
 ue tot fu
 nschmidt
 comitan
 dia aliaq;
 Magistratu
 id ipsum,
 s Galliæ &
 funditus
re. fin. Fe
l. antea de
 Os imitari
 n & furio
 sam

